

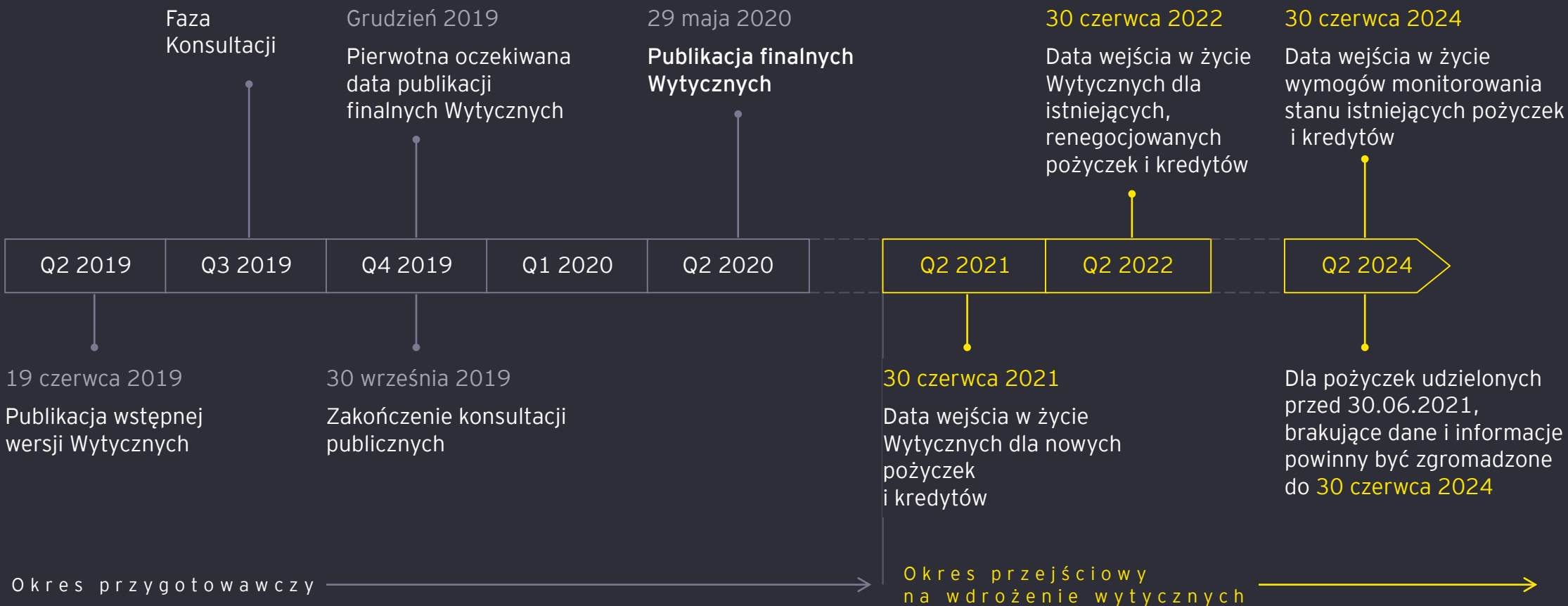
Wytyczne EBA dotyczące udzielania i monitorowania kredytów

grudzień 2020

Wytyczne to kolejny element planu UE przeciwdziałania NPL, proces dostosowania do wymogów został rozłożony w czasie

- ▶ Część planu działania UE zmierzającego do ograniczenia skali NPL w sektorze bankowym
- ▶ Kolejne Wytyczne, po Wytycznych dotyczących ekspozycji nieobsługiwanych i restrukturyzowanych (NPE)
- ▶ Przedłużona, trzyetapowa implementacja w związku z pandemią COVID-19

Struktura Wytycznych pozostała bez zmian względem dokumentu konsultacyjnego

Wytyczne EBA dotyczące udzielania i monitorowania kredytów

8

Sekcja

Monitorowanie

Określenie wymagań dotyczących bieżącego monitorowania ekspozycji kredytowych, w tym regularnych przeglądów kredytobiorców niedetalicznych

4

Sekcja

Struktura zarządzania

Określenie wymogów zarządzania wewnętrznego oraz ram kontroli związanych z procesem udzielania kredytów i podejmowania decyzji kredytowych

7

Sekcja

Wycena zabezpieczeń

Wymogi dotyczące wyceny zabezpieczeń w formie ruchomości i nieruchomości w momencie udzielania kredytu, monitorowania wartości zabezpieczenia i aktualizacji wartości takiego zabezpieczenia na podstawie wyników monitorowania

5

Sekcja

Procedury udzielania kredytu

Określenie wymagań dotyczących gromadzenia informacji i danych od kredytobiorców, dokumentacji oraz wymagań dotyczących oceny zdolności kredytowej kredytobiorców.

6

Sekcja

Polityka cenowa

Określenie oczekiwań nadzorczych dotyczących ram polityki cenowej

Załącznik 1 - Kryteria udzielania kredytu

Załącznik 2 - Informacje i dane na potrzeby oceny zdolności kredytowej

Załącznik 3 - Wskaźniki na potrzeby udzielania i monitorowania kredytów

Wytyczne EBA - obszar styku i współzależności z istniejącymi regulacjami

Wytyczne EBA dotyczące udzielania kredytów i ich monitorowania

Ustawa z dnia
12 maja 2011 r.
o kredycie
konsumenckim

Rekomendacja
J

Wytyczne EBA
dotyczące stress testów
podmiotów
nadzorowanych
(EBA/GL/2018/04)

Ustawa z dnia
29 sierpnia 1997 r. -
Prawo Bankowe

Rekomendacja
T

Rekomendacja
C

Rekomendacja
S

Wytyczne EBA
dotyczące zarządzania
ekspozycjami
nieobsługiwanymi
i restrukturyzowanymi

Dyrektywa CRD
2013/36/UE
w sprawie wymogów
ostrożnościowych

Rekomendacja
Z

Wytyczne EBA dotyczące
zarządzania
wewnętrznego

Rekomendacja
D

Ocena wpływu Wytycznych EBA na banki

Ogólny potencjalny wpływ Wytycznych EBA (*)

	Polityki	Procesy	Dane / IT	Ogólny wpływ
Zasady zarządzania	Wysoki	Średni	Średni	Średni
Procedury udzielania kredytów	Wysoki	Wysoki	Wysoki	Wysoki
Polityka cenowa	Niski	Niski	Wysoki	Niski
Wycena zabezpieczeń	Niski	Niski	Wysoki	Niski
Monitorowanie	Niski	Średni	Wysoki	Wysoki

- ▶ Z punktu widzenia praktyki EU kluczowym obszarem Wytycznych wymagającym dostosowania są wymogi dotyczące procedur udzielenia kredytów
- ▶ Z punktu widzenia obszarów w bankach, które wymagają dostosowania, jako najbardziej istotny element, wskazywany jest obszar IT, w tym w szczególności zbierania oraz utrzymywania danych

(*) Jest to ogólna ocena wpływu na poziomie europejskim, ocena może być inna na poziomie pojedynczej instytucji

Kluczowe wyzwania związane z wdrożeniem Wytycznych w ocenie banków z Francji, Niemiec, Polski i Włoch

Które sekcje stanowią największe wyzwanie?

	Wysokie	Średnie	Niskie
Zasady zarządzania	72%	14%	14%
Procedury udzielania kredytów	86%	14%	
Polityka cenowa		72%	28%
Zabezpieczenia		86%	14%
Monitorowanie	72%	14%	14%

Na podstawie odpowiedzi banków europejskich główne wyzwania związane z dostosowaniem się do wymogów dotyczą sekcji Zarządzania, Procedur udzielania kredytów oraz Monitorowania.

Jak bank ocenia gotowość dostosowania się do czerwca 2021?

	Wysoka	Średnia	Niska
Zasady zarządzania	14%	86%	
Procedury udzielania kredytów	86%	14%	
Polityka cenowa	100%		
Zabezpieczenia	14%	86%	
Monitorowanie		28%	72%

Na podstawie odpowiedzi banków europejskich najniżej oceniana jest gotowość banków do dostosowania się w pełni do wymogów sekcji Monitorowanie przed końcem czerwca 2021.

Na podstawie otrzymanych odpowiedzi widzimy, że większość banków europejskich zakończyło analizę luki względem finalnej wersji Wytycznych EBA. Obecnie banki przygotowują się do prac wdrożeniowych

- ▶ W odniesieniu do wymogów związanych z zarządzaniem kluczowym wyzwaniem jest określenie, jak uwzględnić czynniki ESG w procesach zarządzania, zaktualizować systemy w zakresie AML celem przeprowadzenia kontroli wymaganych przez Wytyczne EBA
- ▶ W odniesieniu do wymogów związanych z procedurami udzielania kredytów kluczowym wyzwaniem jest dostosowanie systemów IT do nowych zasad / procedur kredytowych, aktualizacja polityk i procedur wewnętrznych oraz opracowanie metodyki przeprowadzania analiz wrażliwości i narzędzia wspierającego ten proces
- ▶ W odniesieniu do wymogów związanych z monitorowaniem głównym celem i wyzwaniem jest usprawnienie systemu IT służącego do monitorowania (na poziomie jednostkowym i portfelowym) oraz aktualizacja polityk i procedur wewnętrznych

Zasada proporcjonalności w Wytycznych EBA

Zasada proporcjonalności w wytycznych EBA

8

Sekcja

Monitorowanie

- ▶ Wielkość, charakter i złożoność instytucji
- ▶ Wielkość, charakter, złożoność instrumentu kredytowego
- ▶ Rodzaj, wielkość i profil ryzyka kredytobiorcy

7

Sekcja

Wycena zabezpieczeń

Wielkość, charakter i złożoność instrumentu kredytowego i zabezpieczenia

5

Sekcja

Procedury udzielania kredytu

Wielkość, charakter i złożoność instrumentu kredytowego

4

Sekcja

Struktura zarządzania

- ▶ Wielkość i organizacja wewnętrzna instytucji
- ▶ Charakter, skala oraz złożoność działalności

W ramach stosowania zasady należy wziąć pod uwagę następujące kryteria:

- ▶ Wielkość instytucji
- ▶ Obecność oraz strukturę geograficzną;
- ▶ Forma prawna instytucji, w tym to, czy instytucja jest częścią grupy, a jeżeli tak, ocenę proporcjonalności dla tej grupy
- ▶ Czy dana instytucja jest notowana na giełdzie
- ▶ Stosowanie modeli wewnętrznych (np. IRB)
- ▶ Rodzaj dozwolonej działalności
- ▶ Model i strategię biznesową instytucji
- ▶ Charakter i złożoność działalności
- ▶ Struktura organizacyjna instytucji
- ▶ Strategia w zakresie ryzyka (apetyt na ryzyko, profil ryzyka) z uwzględnieniem wyników BION dotyczących kapitału i płynności
- ▶ Struktura własnościowa i finansowania instytucji
- ▶ Rodzaj klientów (np. detaliczni, korporacyjni, instytucjonalni, małe firmy, podmioty publiczne)
- ▶ Złożoność produktów lub umów
- ▶ Czynności objęte outsourcingiem i kanały dystrybucji
- ▶ Dotychczasowe systemy informatyczne

Zasada proporcjonalności w Wytycznych EBA

Przykładowe wątpliwości

Załącznik 1: W jaki sposób zapewnić, że zasady udzielania kredytów w banku są zgodne z kryteriami udzielania kredytów wskazanymi przez EBA?

Rekomendacja T: Czy nadal jest możliwość przeprowadzania uproszczonej oceny na podstawie oświadczeń klienta?

Zakres monitoringu vs wysokość kredytu / okres kredytowania: Czy można stosować uproszczony proces monitoringu?

Jak zapewnić korzystanie z **odpowiednich** wskaźników finansowych, **właściwych dla danej klasy lub rodzaju produktu**, zgodnie z apetytem na ryzyko kredytowe, zasadami postępowania i limitami określonymi w rozdziale 4.2 i 4.3, w tym uwzględnianie wskaźników przedstawionych w załączniku 3 w zakresie **mającym zastosowanie i właściwym dla konkretnej oferty kredytowej**?

Pozyskiwanie **biznes planów i prognoz finansowych:**

- ▶ Od małych kredytobiorców,
- ▶ W przypadku:
 - Kredytów niskokwotowych,
 - Kredytów krótkoterminowych,
- ▶ Kredytobiorców korzystających z karty podatkowej

Analiza wrażliwości: Czy powinna dotyczyć wszystkich kredytów i kredytobiorców?

ESG: Czy wymóg uwzględnienia czynników ESG w ocenie wiarygodności dotyczy wszystkich kredytów i kredytobiorców?

Ocena zdolności gwaranta, np. Banku Gospodarstwa Krajowego?

Możliwe kierunki

01 Uzależnienie szczegółowości analizy kredytobiorcy od wartości kredytu

02 Rezygnacja z pozyskiwania informacji, których klient / kredytobiorca nie posiada / nie przygotowuje w ramach prowadzonej działalności (np. biznes plany)

03 Rezygnacja z zastosowania wybranych wymogów Wytycznych do kredytów niskokwotowych / krótkoterminowych

04 Analiza wrażliwości - w przypadku kredytów długoterminowych / kredytów o wysokiej wartości

05 Przy ocenie gwaranta - kierowanie się wagą ryzyka ekspozycji wobec gwaranta przy stosowaniu zasady proporcjonalności

Analiza wrażliwości w procesach oceny ryzyka

Kredyty dla konsumentów

Analiza wrażliwości powinna uwzględniać następujące czynniki:

- ▶ Ograniczenia dochodu
- ▶ Wzrost oprocentowania kredytu
- ▶ Ujemna amortyzacja kredytu
- ▶ Spłaty balonowe
- ▶ Ryzyko walutowe
- ▶ W stosownych przypadkach - wzrost współczynnika pustostanów, spadek cen czynszów

Kredyty dla mikro i małych przedsiębiorców

Analiza wrażliwości powinna uwzględniać następujące czynniki:

- ▶ Ograniczenia dochodu
- ▶ Ograniczenie innych przepływów pieniężnych
- ▶ Wzrost oprocentowania kredytu
- ▶ Ujemna amortyzacja kredytu
- ▶ Odroczone spłaty kapitału lub odsetek
- ▶ pogorszenie się warunków rynkowych i operacyjnych kredytobiorcy
- ▶ Ryzyko walutowe

Kredyty dla średnich i dużych przedsiębiorstw

Instytucje powinny przeprowadzić jedno- lub wieloczynnikową analizę wrażliwości, uwzględniając zdarzenia rynkowe i idiosynkratyczne lub ich połączenie:

Zdarzenia idiosynkratyczne

- ▶ Spadek przychodów lub marży zysku kredytobiorcy
- ▶ Zdarzenie powodujące stratę operacyjną
- ▶ Występowanie problemów z zarządzaniem
- ▶ Niedotrzymanie zobowiązań przez istotnych partnerów handlowych, klientów lub dostawców
- ▶ Szkody dla reputacji
- ▶ Spadek płynności, zmiany w finansowaniu lub wzrost dźwigni finansowej w bilansie kredytobiorcy
- ▶ Niekorzystne zmiany cen aktywów, które wpływają w dominującym stopniu na kredytobiorcę (np. Surowców lub produktów końcowych), a także ryzyko walutowe

Zdarzenia rynkowe

- ▶ Pogorszenie koniunktury makroekonomicznej;
- ▶ Pogorszenie koniunktury w sektorach gospodarki, w których funkcjonują kredytobiorca i jego klienci
- ▶ Istotna zmiana ryzyka politycznego, regulacyjnego i geograficznego
- ▶ Wzrost kosztów finansowania, np. Wzrost oprocentowania o 200 punktów bazowych dla wszystkich instrumentów kredytowych kredytobiorcy

Analiza wrażliwości w procesach oceny ryzyka – główne wyzwania

Kluczowe wyzwania banków

- 01** Przeprowadzenie analizy na poziomie oceny zdolności kredytowej pojedynczego kredytobiorcy
- 02** Dobór czynników / negatywnych zdarzeń do grup produktów i kredytobiorców - wykorzystanie zasady proporcjonalności
- 03** Przeprowadzenie analizy wrażliwości dla każdego kredytobiorcy - czy i kiedy można zrezygnować z tej analizy?
- 04** Wsparcie systemowe przy analizie wrażliwości oraz wykorzystanie wyników do oceny przyszłej zdolności do spłaty

Zabezpieczenia - aktualnie stosowane podejścia na rynkach zagranicznych

Jakie podejścia stosują obecnie instytucje do przeprowadzania wyceny zabezpieczeń?

1

Wymogi dotyczące wyceny, monitorowania i aktualizacji wyceny nie są w pełni stosowane do zabezpieczeń, które nie mają na celu zabezpieczenia ekspozycji (Holandia).

2

Banki częściej korzystają z modeli statystycznych, ponieważ częstotliwość wyceny będzie wzrastać

3

W przypadku nieruchomości: Pierwsza wycena przeprowadzana przez **zewnętrznego dostawcę lub profesjonalnego rzeczoznawcę** w ramach inspekcji na miejscu. Do okresowej aktualizacji wyceny stosuje się modele statystyczne. Obecne podejście jest uważane za zgodne z Wytycznymi EBA i nie oczekuje się żadnych istotnych wdrożeń (Włochy, Francja)

4

Brak modeli statystycznych, wykorzystywani są zewnętrzni dostawcy (Holandia)

5

W przypadku nieruchomości komercyjnych / przemysłowych zewnętrzni rzeczoznawcy z panelu przeprowadzają inspekcję na miejscu; wewnętrzne potwierdzenie wyceny przeprowadza osoba niezaangażowana w proces udzielania kredytu w banku. Zespoły zostały powiększone oraz doprecyzowano role w celu zapewnienia niezależności (Kraje nordyckie)

6

Zabezpieczenie w formie nieruchomości mieszkalnej: cena rynkowa ze współczynnikiem redukcji. Duża różnica w stosunku do statystyk, które są uważane za wiarygodne, na podstawie np. obszaru i wieku mieszkania, i będą musiały zostać ocenione przez wewnętrznego rzeczoznawcę. Okresowa ocena na podstawie modelu statystycznego (Norwegia, Finlandia i kraje nordyckie)

7

Banki Tier1 i Tier2 posiadają zazwyczaj 3 lub 4 różnych zewnętrznych dostawców do wyceny zabezpieczenia dla ekspozycji poniżej 3 mln EUR; wszystkie wyceny dla ekspozycji powyżej 3 mln EUR są dostarczane przez zewnętrznego rzeczoznawcę specjalizującego się w wycenach „dużych ekspozycji”. W każdym przypadku każdy rzeczoznawca / zewnętrzny ekspert (jako osoba fizyczna) nie może dokonać więcej niż dwóch kolejnych wycen tej samej nieruchomości. Jest to zgodne z Wytycznymi EBA (Włochy)

Uwzględnienie ryzyk ESG w momencie udzielenia kredytu

Apetyt na ryzyko kredytowe, zasady i procedur

- ▶ Uwzględnienie czynników ESG i ryzyk ESG
- ▶ Jakościowe i ilościowe cele, limity i metryki
- ▶ Kryteria i proces oceny dla pożyczki zrównoważonej środowiskowo

Udzielenie pożyczki

- ▶ Uwarunkowania ESG w zbieraniu danych i ocenie zdolności kredytowej
- ▶ Aspekty środowiskowe wpływające na wartość zabezpieczenia
- ▶ Zrównoważone cele biznesowe pożyczkobiorcy
- ▶ Informacje na temat strategii ograniczania ryzyka kredytobiorcy

Dialog z pożyczkobiorcą

- ▶ Gotowość i zdolność pożyczkobiorców do odpowiedniego monitorowania i zgłaszania działań mających wpływ na środowisko, zrównoważonych projektów lub działań

Monitorowanie

- ▶ Zmiana środowiska (np. gospodarka, ryzyko fizyczne, preferencje konsumentów) i znaczenie czynników ESG
- ▶ Zapewnienie właściwej alokacji wpływów z poszanowaniem ostatecznych celów środowiskowych

Kontakt

Paweł Flak

Associate Partner | Financial Risk and Analytics

Tel.: +48 502 793 174

Mail: Pawel.Flak@pl.ey.com

Borys Wróblewski

Manager | Financial Risk and Analytics

Tel.: +48 519 033 709

Mail: Borys.Wroblewski@pl.ey.com

Dominika Rocka

Starszy Konsultant | Financial Risk and Analytics

Tel.: +48 519 511 461

Mail: Dominika.Rocka@pl.ey.com

EY | Assurance | Tax | Strategy and Transactions | Consulting

O firmie EY

EY jest światowym liderem rynku usług profesjonalnych obejmujących usługi audytorskie, doradztwo podatkowe, doradztwo biznesowe i doradztwo transakcyjne. Nasza wiedza oraz świadczone przez nas najwyższej jakości usługi przyczyniają się do budowy zaufania na rynkach kapitałowych i w gospodarkach całego świata. W szeregach EY rozwijają się utalentowani liderzy zarządzający zgranymi zespołami, których celem jest spełnianie obietnic składanych przez markę EY. W ten sposób przyczyniamy się do budowy sprawnej funkcjonującego świata. Robimy to dla naszych klientów, społeczności, w których żyjemy i dla nas samych.

Nazwa EY odnosi się do firm członkowskich Ernst & Young Global Limited, z których każda stanowi osobny podmiot prawny. Ernst & Young Global Limited, brytyjska spółka z odpowiedzialnością ograniczoną do wysokości gwarancji (company limited by guarantee) nie świadczy usług na rzecz klientów. Informacje na temat sposobu gromadzenia przez EY i przetwarzania danych osobowych oraz praw przysługujących osobom fizycznym w świetle przepisów o ochronie danych osobowych są dostępne na stronie [ey.com/pl/pl/home/privacy](https://www.ey.com/pl/pl/home/privacy).

Aby uzyskać więcej informacji, wejdź na www.ey.com/pl

EY, Rondo ONZ 1, 00-124 Warszawa

© 2020 EYGM Limited.

Wszelkie prawa zastrzeżone.

Niniejsza publikacja została sporządzona z należytą starannością, jednak z konieczności pewne informacje zostały podane w skróconej formie. W związku z tym publikacja ma charakter wyłącznie orientacyjny, a zawarte w niej dane nie powinny zastąpić szczegółowej analizy problemu lub profesjonalnego osądu. EY nie ponosi odpowiedzialności za jakiegokolwiek straty powstałe w wyniku czynności podjętych lub zaniechanych na podstawie niniejszej publikacji. Zalecamy, by wszelkie przedmiotowe kwestie były konsultowane z właściwym doradcą.